

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 27, 2016

Nummer 27, 2016

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:1138](#) 10-06-2016

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:1847](#) 01-06-2016

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:1958](#) 28-05-2015

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2016:3386](#) 29-06-2016

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2016:3417](#) 24-06-2016

RECHTSPRAAK

Na faillissement van de ene echtgenoot zijn loten gekocht in de Nationale Postcodeloterij, waarop een prijs is gevallen van netto € 35.000. Partijen zijn onder huwelijkse voorwaarden gehuwd. Valt het prijzengeld in de failliete boedel of komt het toe aan de andere echtgenoot van wier bankrekening de kosten van het lot zijn betaald?

De curator in het faillissement van gefailleerde, die onder huwelijkse voorwaarden is gehuwd met gedaagde, vordert dat de rechtbank voor recht verklaart dat de loten van de Nationale Postcodeloterij en het prijzengeld dat met deze loten is gewonnen ter hoogte van € 35.000 netto volledig in de faillissementsboedel vallen en dat dit prijzengeld door de curator van de derdengeldrekening op de boedelrekening kan worden overgeboekt. Voorts wordt gevorderd de gedaagde te veroordelen te gedogen dat het prijzengeld volledig wordt overgemaakt naar de boedelrekening van het faillissement van gefailleerde. Volgens de curator moet het met de loterij gewonnen geld worden aangemerkt als een goed, voortgesproten uit de belegging van gelden. Gedaagde heeft volgens de curator niet kunnen bewijzen dat het geld is voortgesproten uit belegging van gelden die aan de gedaagde toebehoorden, zodat het geld volgens de hoofdregel van artikel 61 Fw in het faillissement van de gefailleerde valt. Gedaagde heeft verweer gevoerd.

De rechtbank heeft overwogen dat betaling van de inleg in een loterij de deelnemer recht geeft op een lot. Indien op dat lot een prijs valt, heeft de deelnemer recht op uitbetaling van die prijs. Dat betekent dat de prijs dan is voortgesproten uit de belegging van gelden, namelijk de aankoop van een lot, waardoor artikel 61 lid 4 Fw van toepassing is. Het is gelet op deze bepaling aan gedaagde om door voldoende bescheiden te bewijzen dat het prijzengeld aan haar toebehoort. Daarvoor zal zij zowel moeten bewijzen dat zij (1) de eigendom der goederen heeft verkregen, als dat zij (2) de goederen voor meer dan de helft met eigen middelen heeft gefinancierd. De rechtbank is van oordeel dat gedaagde niet heeft aangetoond aan de tweede voorwaarde te voldoen, zodat wordt aangenomen dat het prijzengeld in het faillissement van gefailleerde valt. Bespreking van de eerste voorwaarde is daarom achterwege gebleven.

Dat de bankrekening op naam van gedaagde staat, zoals gedaagde heeft aangevoerd, betekent

naar het oordeel van de rechtbank niet dat het geld op deze bankrekening ook als haar 'eigen middelen' moet worden beschouwd. De tenaamstelling van een bankrekening geeft weliswaar aan wie ten opzichte van de bank gerechtigd is om over een saldo te beschikken, maar bepaalt niet wie in onderliggende verhoudingen tot het saldo gerechtigd is. De omstandigheid dat gedaagde ook al loten kocht van deze rekening voordat deze gezamenlijk werd gebruikt en dat zij het geld voor de loten ook zelfstandig kan voldoen, is evenmin relevant. Beoordeeld dient te worden of de loten waarmee de prijs is gewonnen, door gedaagde voor meer dan de helft met eigen middelen zijn betaald. Zowel het salaris van gefailleerde als het salaris van gedaagde werden vanaf de datum van het faillissement op de bankrekening gestort. Het gevolg hiervan is dat vermenging is opgetreden en dat een gemeenschap moet worden aangenomen waartoe gedaagde en gefailleerde zijn gerechtigd overeenkomstig hun aandeel in het tegoed. Voor het bepalen van het aandeel van gedaagde in het tegoed is van belang wat het saldo van de rekening was toen zij en gefailleerde de rekening gezamenlijk gingen gebruiken en met welke bedragen zij en gefailleerde de rekening vanaf dat moment hebben gevoed. Hieruit volgt dat gedaagde dient aan te tonen dat zij vanaf het moment van gezamenlijk gebruik meer op de rekening heeft ingebracht dan gefailleerde om aan nemen dat zij de loten voor meer dan de helft met eigen middelen heeft betaald. Gedaagde is hierin niet geslaagd. De rechtbank heeft de beide vorderingen van de curator daarom toegewezen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 29-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2016:3386

Zaaknummer: C/01/297152 / HA ZA 15-559

Rechters: A.C. Palmboom

Advocaten: J.J.M. Quirijnen en J.C.G. Franken

Wetsartikelen: 61 lid 4 Fw, 1:95 BW en 20 Fw

RECHTSPRAAK

Verlening machtiging tot verkoop van een onder testamentair bewind gestelde onroerende zaak die krachtens erfrecht is toegekomen aan de minderjarige kinderen van erflaatster.

Verzoek aan de kantonrechter om toestemming te geven tot verkoop van een aan twee minderjarigen als erfgenamen van hun moeder toekomende onroerende zaak, hun ouderlijke woning. Het verzoek wordt gedaan door zowel de voogdes van de minderjarigen als haar echtgenoot, die testamentair bewindvoerder is over het vermogen van de minderjarigen. De minderjarigen zijn na de dood van hun moeder in de ouderlijke woning blijven wonen, de voogd en haar echtgenoot zijn in die woning getrokken om de zorg voor de minderjarigen op zich te nemen.

De kantonrechter overweegt dat de testamentair bewindvoerder met toestemming van de rechthebbende bevoegd is tot het verrichten van andere handelingen dan daden van beheer (artikel 4:169 lid 1 onder a BW). Indien de rechthebbenden minderjarig zijn, zal hun wettelijke vertegenwoordiger de toestemming kunnen geven. In dit geval kan de voogd toestemming geven aan de bewindvoerder voor de verkoop van de onroerende zaak. De voogd heeft voor het geven van de toestemming overeenkomstig artikel 1:345 lid 1 aanhef en onder a BW voorafgaande machtiging nodig van de kantonrechter. De kantonrechter vat het verzoek dan ook op als een verzoek om machtiging van de voogd. De testamentair bewindvoerder is niet bevoegd het verzoek tot machtiging te doen en wordt niet-ontvankelijk verklaard.

Het is de bedoeling dat de woning wordt verkocht aan een bv die toebehoort aan de kinderen van de voogd en haar echtgenoot, de testamentair bewindvoerder, onder de voorwaarde dat de kinderen in de woning kunnen blijven wonen, zolang zij dat wensen. Daarmee komt geld beschikbaar om de studiekosten te kunnen betalen en andere grote uitgaven. De woning wordt onder de marktwaarde overgedragen om daarmee het onderhoud en de verbouwingen van de woning sinds het overlijden van de moeder te verrekenen. Aangezien de kantonrechter van oordeel is dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat liquiditeiten ter beschikking moeten komen en ook dat het redelijk is dat de woning onder de marktwaarde wordt verkocht, verleent de kantonrechter de machtiging.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 24-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2016:3417

Zaaknummer: 4575293 UT VERZ 15-19927

Rechters: A.A.T. van Rens

Wetsartikelen: 1:345 BW en 4:169 BW

RECHTSPRAAK

Misbruik van de wisselbepaling van artikel 69 Rv. Advocaat komt met een dagvaardingsexploot op nader aan te voeren gronden in hoger beroep van een echtscheidingsbeschikking. Hof oordeelt dat evident sprake is van misbruik van procesrecht door welbewust voor een verkeerde rechtsingang te kiezen.

De man is door middel van een dagvaardingsexploot op nader aan te voeren gronden in hoger beroep gekomen tegen de bestreden beschikking. Dit voert in beginsel op zich reeds tot niet-ontvankelijkverklaring. Indien de verzoekschriftprocedure is ingeleid met een dagvaarding in plaats van met een verzoekschrift, geeft artikel 69 Rv de rechter echter de mogelijkheid om, zo nodig, de man binnen een door de rechter te bepalen termijn op kosten van de man het stuk waarmee de procedure is ingeleid, te verbeteren en aan te vullen, en partijen, zo nodig, in de gelegenheid te stellen hun stellingen aan de dan toepasselijke procesregels aan te passen.

De advocaat van de vrouw stelt dat de advocaat van de man misbruik heeft gemaakt van de mogelijkheid die artikel 69 Rv biedt, aangezien immers daags voor het verlopen van de beroepstermijn middels een appèldagvaarding een ongemotiveerd beroepschrift is ingediend, zodat de advocaat van de man dan alsnog en met verlenging van de beroepstermijn in de gelegenheid zou worden gesteld gronden aan te voeren. Ingevolge artikel 359 jo. 278 lid 1 Rv moet het verzoekschrift in hoger beroep een duidelijke omschrijving van het verzoek en de gronden waarop het berust inhouden. Die regel is door hoger beroep via dagvaarding in te stellen omzeild.

Naar het oordeel van het hof is in dit geval evident sprake van misbruik van procesrecht, nu de advocaat van de man welbewust de verkeerde rechtsingang heeft gekozen door middel van het indienen van een appèldagvaarding in plaats van een beroepschrift met gronden. De advocaat van de man heeft immers het hoger beroep ingesteld met behulp van een V1-formulier ('Nieuw verzoekschrift'). Het hof maakt hieruit op dat de advocaat van de man er zich van bewust was dat hij in hoger beroep diende te komen door middel van een beroepschrift en dat hij uitsluitend heeft gedagvaard om tijdig in hoger beroep te kunnen komen. De wisselbepaling van artikel 69 Rv is hiervoor niet bedoeld. Het hof stelt vast dat de advocaat

van de man na de indiening van het hoger beroep nog de gelegenheid had om de appèldagvaarding tijdig aan te passen en gronden aan te voeren, hetgeen hij niet tijdig heeft gedaan. Het hof zal gelet hierop de advocaat van de man geen gelegenheid geven om te voldoen aan de inhoudelijke eisen die aan een beroepschrift worden gesteld door alsnog een termijn te geven voor het indienen van gronden van beroep. De man wordt niet-ontvankelijk verklaard in zijn hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 01-06-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:1847

Zaaknummer: 200.187.352/01 200.187.353/01

RECHTSPRAAK

Misbruik van procesrecht. Hoger beroep van echtscheidingsbeschikking. Beroepschrift in de zaak besproken met president van het hof na klacht rechters. Vooringenomenheid hof? Verwijzing naar ander hof? Hof gaat aan dit verzoek voorbij en doet de zaak ten gronde af.

Ter zitting verklaart de advocaat van appellant dat hij met betrekking tot de inhoud van het in deze zaak ingediende beroepschrift eind 2014 ter verantwoording is geroepen bij de president van het hof. Voorts heeft de advocaat van appellant verklaard dat, nu rechters hebben geklaagd over de inhoud van het beroepschrift en hij dit beroepschrift met de president heeft besproken, er dientengevolge thans sprake is van vooringenomenheid van het hof. Ter zitting heeft de advocaat van appellant verzocht de zaak te verwijzen naar een ander hof. De advocaat van de wederpartij heeft hiertegen bezwaar gemaakt. Deze partij wordt hierdoor ernstig benadeeld. Deze stelt dat misbruik van procesrecht wordt gemaakt.

Het hof overweegt dat na afloop van de mondelinge behandeling is gebleken dat de president van het hof inderdaad met de advocaat van appellant onder meer over de inhoud van het onderhavige beroepschrift heeft gesproken.

Dat was de rechters in deze zaak onbekend. Het hof is van oordeel dat de advocaat van appellant door zijn verzoek tot verwijzing eerst ter zitting van april 2015 ter gelegenheid van de mondelinge behandeling te doen, misbruik maakt van procesrecht. De advocaat van appellant had dit verzoek reeds kunnen doen terstond na het gesprek met de president van het hof, althans met bekwame spoed nadien. Door zolang te wachten heeft de advocaat van appellant misbruik gemaakt van procesrecht en de belangen van de wederpartij op ernstige wijze geschaad. Het hof verbindt hieraan het gevolg dat het aan het verzoek voorbijgaat.

De advocaat van appellant heeft er welbewust voor gekozen zijn cliënten niet te laten verschijnen. Daarmee is een inhoudelijke behandeling van het hoger beroep ter zitting onmogelijk gemaakt. Daaraan verbindt het hof de gevolgen die het juist acht. Het hof kent aan het belang van de vrouw bij afdoening zonder een inhoudelijke behandeling ter zitting een

groter belang toe dan het belang van de man bij verder uitstel van de afdoening. Daarbij is ook van belang dat partijen ruimschoots de tijd hebben gehad documenten en stukken ter onderbouwing van hun stellingen voorafgaand aan de zitting in te dienen.

Het hof doet de zaak inhoudelijk af en bekrachtigt de bestreden uitspraak van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 28-05-2015

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2015:1958

Zaaknummer: F 200.148.822-01 en F 200.148.825-01

RECHTSPRAAK

HR: ook na 1 januari 2015 is bijstandsverhaal ingevolge artikel 62 Participatiewet mogelijk op degene die onderhoudsplichtig is voor kinderen.

De man is gescheiden en heeft kinderen die bij de vrouw wonen. De regionale sociale dienst (RSD) heeft vanaf augustus 2013 een bijstandsuitkering verleend aan de vrouw. De RSD heeft verzocht vast te stellen dat de man vanaf 1 april 2014 een bijdrage van € 997 per maand verschuldigd is aan de RSD, zolang de bijstandsverlening aan de vrouw zal voortduren. De rechtbank heeft dat verzoek bij gebrek aan verweer toegewezen. Op het beroep van de man heeft het hof bepaald dat de man voor de periode tot 1 januari 2015 een verhaalsbijdrage van in totaal € 2.000 moet voldoen. Het hof heeft daartoe het volgende overwogen. Met ingang van 1 januari 2015 zijn door de invoering van de Participatiewet 2015 (Pw) en de Wet hervorming kindregelingen diverse uitkeringsregelingen gewijzigd en zijn de tot dan toe bestaande kindregelingen in aantal teruggebracht. Als gevolg hiervan verleent de RSD geen bijstand meer ten behoeve van minderjarige kinderen. Dit betekent dat de uitkering van alleenstaande ouders is verminderd ten opzichte van de jaren daarvoor. Alleenstaande ouders die aan de daartoe gestelde voorwaarden voldoen kunnen een verhoogd kindgebonden budget ontvangen dat door de Belastingdienst wordt uitbetaald. Gelet op het voorgaande bestaat naar het oordeel van het hof voor de RSD met ingang van 1 januari 2015 geen verhaalsrecht meer ten laste van de man ter zake van ten behoeve van de kinderen van partijen gemaakte kosten van bijstand. Voorts is tussen partijen niet (langer) in geschil dat de man naast kinderalimentatie geen draagkracht heeft voor partneralimentatie. Gelet op het bepaalde in artikel 1:400 lid 1 BW komt aan kinderalimentatie voorrang toe boven partneralimentatie. Daarom bestaat er ook geen verhaalsrecht van de RSD ten laste van de man ter zake van uitsluitend ten behoeve van de vrouw gemaakte kosten van bijstand, aldus het hof.

In cassatie klaagt de RSD tegen het oordeel dat met ingang van 1 januari 2015 geen verhaalsrecht meer ter zake van ten behoeve van de kinderen gemaakte kosten van bijstand bestaat. RSD betoogt dat dit oordeel uitgaat van een onjuiste rechtsopvatting; het strookt niet met het uitgangspunt van ondeelbaarheid van gezinsbijstand.

De Hoge Raad verklaart de RSD niet-ontvankelijk in zijn beroep, omdat de man, mede gelet op de omstandigheid dat RSD een overheidsinstelling is, uit een mededeling van de RSD redelijkerwijs mocht afleiden dat RSD zich op ondubbelzinnige wijze bij de gehele inhoud van de uitspraak neerlegde en geen cassatieberoep zou instellen.

De Hoge Raad overweegt ten overvloede dat het oordeel van het hof onjuist is. Daartoe wordt het volgende van belang geacht. Ingevolge artikel 62 Pw kunnen de kosten van bijstand tot de grens van de onderhoudsplicht worden verhaald op degene die bij het ontbreken van gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt. De tekst van artikel 62 Wwb was gelijkkluidend. De hoogte van een bijstandsuitkering wordt bepaald aan de hand van de toepasselijke bijstandsnorm en eventuele toeslagen of verlagingen. Onder de Wwb bestonden er drie bijstandsnormen: alleenstaand, alleenstaande ouder of gehuwd. Naar aanleiding van de bepaling in artikel 5 van de voormalige ABW, dat aan echtgenoten met of zonder minderjarige kinderen en aan alleenstaande ouders de bijstand als 'gezinsbijstand' wordt verleend, heeft de Hoge Raad overwogen dat in dit stelsel geen plaats is voor een splitsing van de aan bijstand toegekende bedragen in gedeelten die geacht zouden moeten worden ten behoeve van één of meer bepaalde gezinsleden te strekken en dat voor de aldus mede met het oog op de behoeften van kinderen verleende gezinsbijstand verhaal kan worden genomen op degene die onderhoudsplichtig is voor de kinderen (HR 19 oktober 1979, ECLI:NL:HR:1979:AC6690). Ingevolge de Wet hervorming kindregelingen is per 1 januari 2015 de bijstandsnorm voor de alleenstaande ouder vervallen; de bijstandsnorm voor deze ouder is gelijkgesteld aan die voor een alleenstaande. Daarvoor in de plaats is de zogenoemde 'alleenstaande ouder-kop' gekomen, als onderdeel van het kindgebonden budget, dat wordt uitbetaald door de Belastingdienst. Het begrip 'alleenstaande ouder' is in de Pw gehandhaafd. In artikel 4 lid 1 aanhef en onder b Pw wordt deze omschreven als de ongehuwde die de volledige zorg heeft voor één of meer tot zijn last komende kinderen en geen gezamenlijke huishouding voert met een ander; ingevolge artikel 4 lid 1 aanhef en onder c Pw wordt de alleenstaande ouder met de tot zijn last komende kinderen aangemerkt als 'gezin'. De te verlenen bijstand wordt afgestemd op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende (artikel 18 lid 1 Pw). Bij de toepassing van deze bepaling wordt onder belanghebbende mede verstaan het gezin (artikel 18 lid 12 Pw). Uit de parlementaire behandeling van de Wet hervorming kindregelingen blijkt dat de wetgever niet heeft beoogd wijziging te brengen in de mogelijkheid van verhaal van ten behoeve van kinderen gemaakte kosten van bijstand:

'Met de voorgestelde wijziging wordt de aanvulling in de bijstand voor alleenstaande ouders afgeschaft (...). De normen voor alleenstaande ouders worden gelijkgesteld met die van alleenstaanden. Vandaar dat in de betreffende artikelen de aparte normen voor alleenstaande

ouders kunnen vervallen. (...) De alleenstaande ouder draagt als gezinshoofd de volledige zorg voor de tot zijn last komende kinderen. De bijstand wordt zowel voor paren met kinderen als voor alleenstaande ouders mede ten behoeve van het levensonderhoud van die kinderen verstrekt. Dit blijft zo. Kinderen hebben als gezinsleden geen zelfstandig recht op bijstand. Omdat de bijstand als gezinsbijstand wordt verstrekt dienen de middelen van alle gezinsleden in beginsel in aanmerking te worden genomen. Een voorbeeld hiervan is kinderalimentatie. Dit sluit aan bij het complementaire karakter van de bijstand. In lijn hiermee brengt dit wetsvoorstel geen wijziging in het verhaal van bijstand op degene die zijn onderhoudsplicht jegens zijn minderjarige kind niet of niet behoorlijk nakomt.'

Hieruit volgt dat de aan een ouder verstrekte bijstand ook in het tijdvak vanaf 1 januari 2015 mede betrekking heeft op de kosten van kinderen die tot diens huishouding behoren en dat de uitkeringverstrekkende instantie gerechtigd is om de kosten van die bijstand op de voet van artikel 62 Pw te verhalen op degene die onderhoudsplichtig is voor de kinderen. Het andersluidende oordeel van het hof is dan ook onjuist.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-06-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:1138

Zaaknummer: 15/03394

Wetsartikelen: 62 Pw